

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

1 март 2012 година *

„Свободно движение на стоки — Количествени ограничения и мерки с равностоен ефект — Директива 89/106/ЕИО — Строителни продукти — Нехармонизирани стандарти — Отличителни знаци за качество — Изисквания по отношение на органите за сертифициране“

По дело C-484/10

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal Supremo (Испания) с акт от 14 септември 2010 г., постъпил в Съда на 7 октомври 2010 г., в рамките на производство по дело

Asociación para la Calidad de los Forjados (Ascafor),

Asociación de Importadores y Distribuidores de Acero para la Construcción (Asidac)

срещу

Administración del Estado,

Calidad Siderúrgica SL,

Colegio de Ingenieros Técnicos Industriales,

Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR),

Consejo General de Colegios Oficiales de Aparejadores y Arquitectos Técnicos,

Asociación de Investigación de las Industrias de la Construcción (Aidico) Instituto Tecnológico de la Construcción,

Asociación Nacional Española de Fabricantes de Hormigón Preparado (Anefhop),

Ferrovial Agromán SA,

Agrupación de Fabricantes de Cemento de España (Oficemen),

Asociación de Aceros Corrugados Reglamentarios y su Tecnología y Calidad (Acerteq),

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: г-н М. Safjan, председател на състав, г-н Е. Levits (докладчик) и г-н J.-J. Kasel, съдии,

* Език на производството: испански.

генерален адвокат: г-н Y. Bot,

секретар: г-жа M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 5 октомври 2011 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Asociación para la Calidad de los Forjados (Ascafor) и Asociación de Importadores y Distribuidores de Acero para la Construcción (Asidac), от г-н A. Vázquez Guillén, procurador, подпомаган от J. M. Sala Arquer, abogado,
- за Calidad Siderúrgica SL, от г-жа M. del Valle Gili Ruiz, procuradora, подпомагана от C. L. Rubio Soler, abogado,
- за Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR), от L. Cazorla González-Serrano, abogado,
- за Asociación de Investigación de las Industrias de la Construcción (Aidico) Instituto Tecnológico de la Construcción, от г-жа M. C. Tejada Marcelino, procuradora, подпомагана от A. Albert Mora, abogado,
- за Asociación Nacional Española de Fabricantes de Hormigón Preparado (Anefhop), от г-н C. Hidalgo Senén и г-н E. Hidalgo Martínez, procuradores,
- за Asociación de Aceros Corrugados Reglamentarios y su Tecnología y Calidad (Acerteq), от R. Martínez Solís, abogada,
- за испанското правителство, от г-жа S. Centeno Huerta и г-жа B. Plaza Cruz, в качеството на представители,
- за нидерландското правителство, от г-жа C. M. Wissels, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от г-н L. Banciella и г-н G. Zavvos, както и от г-жа A. Alcover San Pedro, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 34 ДФЕС и 36 ДФЕС.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Asociación para la Calidad de los Forjados (Ascafor) и Asociación de Importadores y Distribuidores de Acero para la Construcción (Asidac), от една страна, и Administración del Estado, Calidad Siderúrgica SL, Colegio de Ingenieros Técnicos Industriales, Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR), Consejo General de Colegios Oficiales de Aparejadores y Arquitectos Técnicos, Asociación de Investigación de las Industrias de la Construcción (Aidico) Instituto Tecnológico de la Construcción, Asociación Nacional Española de Fabricantes de Hormigón Preparado (Anefhop), Ferrovial Agromán SA, Agrupación de

Fabricantes de Cemento de España (Oficemen) и Asociación de Aceros Corrugados Reglamentarios y su Tecnología y Calidad (Acerteq), от друга страна, във връзка с жалба за отмяна на Кралски указ 1247/2008 от 18 юли 2008 година за приемане на Инструкцията за структурния бетон (ЕНЕ-08) (BOE № 203, 22 август 2008 г., стр. 35176).

Правна уредба

Право на Съюза

3 Директива 89/106/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки по отношение на строителните продукти (ОВ L 40, 1989 г., стр. 12; Специално издание на български език 2007 г., глава 13, том 9, стр. 3), изменена с Директива 93/68/ЕИО на Съвета от 22 юли 1993 година (ОВ L 220, стр. 1; Специално издание на български език 2007 г., глава 13, том 13, стр. 20, наричана по-нататък „Директива 89/106“), се прилага съгласно член 1, параграф 1 за „строителни[те] продукти“.

4 Член 6, параграф 2 от тази директива гласи:

„Държавите членки разрешават обаче необхванатите от член 4, параграф 2 продукти да бъдат пускани на пазара на техните територии, ако те отговарят на националните разпоредби в съответствие с Договора, докато европейските технически спецификации, упоменати в глави II и III, не предвиждат друго [...]“.

5 Съгласно член 16 от посочената директива:

„1. При липса на дефинираните в член 4 технически спецификации за даден продукт и при отправяне на молби в конкретни случаи, държавата членка получател следва да счита, че продуктът съответства на действащите в нея национални разпоредби, ако той е преминал успешно изпитвания и инспекции, проведени от одобрен орган в държавата членка производител, съгласно действащите в държавата членка получател или признати от нея за еквивалентни методики.

2. Държавата членка производител информира държавата членка получател, в съответствие с чиито разпоредби се извършват изпитванията и инспекциите, за органа, който тя възнамерява да одобри за тази цел. Държавата членка получател и държавата членка производител взаимно си осигуряват цялата необходима информация. В резултат на тази обмяна на информация, държавата членка производител одобрява така предложения орган. Ако дадена държава членка има известни опасения, тя формулира своята позиция и информира Комисията.

3. Държавите членки гарантират, че определените от тях органи си оказват необходимото съдействие.

4. Когато една държава членка установи, че даден одобрен орган не извършва изпитванията и инспекциите в точно съответствие с националните ѝ разпоредби, тя уведомява държавата членка, в която този орган е одобрен. Уведомената държава членка информира в рамките на разумен срок от време, уведомяващата държава членка, какви мерки са предприети. Ако уведомяващата държава членка не счита взетите мерки за достатъчни, тя може или да забрани предлагането на пазара и употребата на въпросния продукт, или да постави специални условия. Тя информира другата държава членка и Комисията за това“.

6 Член 17 от същата директива предвижда:

„Държавите членки получателки придават такава стойност на докладите и удостоверенията за съответствие, издадени в държава членка производител съгласно описаната в член 16 процедура, каквато и на собствените си съответстващи национални документи“.

7 Глава VII от Директива 89/106, озаглавена „Одобрени органи“, съдържа член 18, чийто параграф 2 предвижда:

„Органите за сертифициране, органите за инспекция и изпитвателните лаборатории се съобразяват с критериите, изложени в приложение IV“.

8 Приложение IV към Директива 89/106 посочва минималните изисквания спрямо органите за сертифициране, органите за инспектиране и изпитвателните лаборатории, за да бъдат одобрени по смисъла на тази директива.

Национално право

9 Инструкцията за структурния бетон (ЕНЕ-08) (наричана по-нататък „Инструкцията за бетона“), одобрена с Кралски указ 1247/2008, определя техническите спецификации, на които трябва да отговарят свързаните с бетона продукти, за да могат да бъдат използвани в строителния сектор в Испания.

10 Тази инструкция определя също така реда и начина за осъществяване на контрол по отношение на техническите спецификации, които трябва да бъдат спазени.

11 По отношение на стоманата за армиране член 87 от Инструкцията за бетона предвижда две възможности за удостоверяване, че продуктите съответстват на техническите спецификации.

12 От една страна, приема се за доказано, че стоманата за армиране съответства на стандартите за качество и сигурност, ако разполага с отличителен знак за качество, който е официално признат съгласно приложение 19 към тази инструкция.

13 От друга страна, при липсата на отличителен знак за качество съответствието на посочените спецификации се установява чрез изпитвания и тестове при получаването на всяка партида стомана за армиране.

14 По отношение на стоманата за армиране с произход от държава членка, различна от Кралство Испания, член 4.1 от Инструкцията за бетона предвижда:

„В рамките на приложното поле на настоящата инструкция могат да се използват строителни продукти, които са законно произведени или пуснати на пазара в държавите членки на Европейския съюз [...], ако, що се отнася до безопасността и употребата, за която са предназначени, тези продукти отговарят на изискванията на нормативната уредба на която и да е държава — членка на Европейския съюз, и гарантират ниво, еквивалентно на изискваното с настоящата инструкция.“

Това ниво на еквивалентност се удостоверява съгласно разпоредбите на член 4.2 или евентуално на член 16 от Директива 89/106/ЕИО [...]

[...]

Доброволните отличителни знаци за качество, които улесняват спазването на изискванията на настоящата инструкция, могат да бъдат признати от компетентните публични органи в областта на строителството на всяка държава — членка на Европейското икономическо пространство, и могат да се основават на структурния проект, на продуктите, на методите за изграждане или на отчитането на екологични критерии“.

- 15 Член 81 от Инструкцията, озаглавен „Нива на гаранция и отличителни знаци за качество“, предвижда:

„Съответствието на продуктите и на изпълнителните дейности с основните изисквания, определени в настоящата инструкция, налага спазването на определен набор от спецификации при наличието на достатъчно ниво на гаранция.

На доброволни начала [държавите на производство могат да предвидят, че техните] продукти[...] и дейности[...] [следва] да разполагат с ниво на гаранция, което е по-високо от минималното изискуемо ниво, чрез въвеждането на механизми (като например отличителните знаци за качество), които посредством съответните проверки, инспекции и изпитвания гарантират, че техните системи за качество и производствен контрол отговарят на изискванията, необходими за предоставянето на подобни отличителни знаци.

Посочените нива на гаранция, които са допълнителни и по-високи от минималните предвидени в правната уредба нива, могат да бъдат доказани по реда на една от следните процедури:

- a) с получаването на официално признат отличителен знак за качество в съответствие с разпоредбите от приложение 19 към тази инструкция;
- b) в случай на продукти, произведени при самия строеж, или на дейности, извършени при същия — посредством еквивалентна система, одобрена и контролирана под отговорността на Dirección Facultativa, с която да се гарантира, че те покриват гаранции, еквивалентни на изискуемите в приложение 19 за официално признатите отличителни знаци.

Тази инструкция предвижда отчитането на някои специални съображения при приемането на онези продукти и дейности, които имат по-високо ниво на гаранции в резултат на една от двете посочени в предходния параграф процедури.

При контрола на приемането може да се вземат предвид гаранциите, свързани с притежаването на отличителния знак, ако той отговаря на определени условия. По този начин както при изпълнителните дейности, така и при продуктите, за които не се изисква маркировката „СЕ“ съгласно Директива 89/106/ЕИО, тази инструкция позволява да се отчитат специални съображения за тяхното приемане, когато те носят факултативен отличителен знак за качество, който е официално признат от ръководен орган, компетентен в областта на строителството или на публичните строителни работи и е част от публичната администрация на държава — членка на Европейския съюз, или на държава, подписала Споразумението за европейско икономическо пространство.

Предвиденото в предходния параграф е приложимо и за строителните продукти, законно произведени или пуснати на пазара в държава, сключила споразумение за митническо асоцииране с Европейския съюз, когато в това споразумение тези продукти се третират по същия начин като продуктите, произведени или пуснати на пазара в държава — членка на Европейския съюз. В тези случаи нивото на еквивалентност следва да бъде определено посредством прилагането за тази цел на установените в Директива 89/106/ЕИО процедури.

За целите на съответствието с основните изисквания по тази инструкция отличителните знаци за качество трябва да изпълняват предвидените в приложение 19 условия, за да бъдат официално признати.

[...]“.

- 16 Приложение 19 към Инструкцията за бетона, озаглавено „Нива на гаранция и изисквания за официалното признаване на отличителните знаци за качество“, съдържа по-специално правилата относно организацията и функционирането на органите за сертифициране, както и правомощията на компетентната администрация по отношение на тях.

- 17 Член 1 от това приложение предвижда:

„Настоящата инструкция предвижда възможността Dirección Facultativa да отчита специални съображения за някои продукти и дейности, ако те на доброволни начала и в съответствие с член 81 покриват нива на гаранция, които се явяват допълнителни спрямо минималните нива, предвидени в правната уредба.

Поначало посочените допълнителни нива на гаранция се доказват с отличителен знак за качество, който е официално признат от компетентен орган в областта на строителството и е част от държавната администрация на държава — членка на Европейския съюз, държава, подписала Споразумението за европейско икономическо пространство, или държава, сключила с Европейския съюз споразумение за създаването на митнически съюз, в който случай нивото на еквивалентност се установява по реда на процедурите, предвидени в Директива 89/106/ЕИО“.

- 18 Съгласно член 2 от приложение 19 към Инструкцията за бетона:

„[...] За продуктите или дейностите, за които не е приложима маркировката „СЕ“, изискуемо по закон ниво на гаранция е нивото, установено в настоящата инструкция.

Допълнително и на доброволни начала производителят на даден продукт, отговарящото за дадена дейност лице или строителят могат да изберат да притежават отличителен знак за качество, който отразява по-високо ниво на гаранция от минималното установено ниво в тази инструкция. В хипотезата на продукти с маркировка „СЕ“ посочените отличителни знаци за качество трябва да привнесат допълнителна стойност с оглед на характеристики, които не са покрити от посочената маркировка.

В рамките на съответните особени процедури за предоставяне на отличителните знаци за качество могат да се прилагат различни критерии, тъй като става въпрос за доброволни инициативи. За тази цел приложението предвижда условията, които позволяват да се определи кои знаци предоставят допълнително ниво на гаранция спрямо минималното изискуемо по закон ниво и поради това могат да бъдат официално признати от компетентните органи“.

- 19 Член 3 от това приложение има следния текст:

„Органът, компетентен да направи официално признаване на отличителния знак, трябва да провери дали са изпълнени изискванията за това, посочени в настоящото приложение, и да следи за тяхното спазване във времето. За постигането на тази цел този орган може, при запазване на необходимата поверителност, да проверява всички дейности, които счита за релевантни за признаването на отличителния знак.

[...]“.

20 Член 4 от приложение 19 от Инструкцията за бетона предвижда:

„За да бъде официално признат, отличителният знак трябва

- да има доброволен характер и да бъде разрешен от орган за сертифициране, който отговаря на изискванията по настоящото приложение,
- да бъде съобразен с настоящата инструкция и в приложимата към него правна уредба да е включена изрична декларация за това съответствие,
- да бъде разрешен въз основа на приложимата към него правна уредба, в която се определят неговите особени гаранции, процедура за предоставяне, режим на действие, технически изисквания и правила за вземане на решения в тази връзка.

Въпросната правна уредба

- трябва да бъде общодостъпна, да бъде формулирана ясно и точно и да дава недвусмислена информация както за клиента на органа за сертифициране, така за останалите заинтересовани страни,
- в нея се предвиждат специфични процедури както относно намиращите се извън строежа съоръжения, така и за съоръженията, които са част от него, или за дейностите, които се осъществяват в рамките на строежа,
- трябва да гарантира независимостта и безпристрастността при предоставянето на отличителния знак, с оглед на което, наред с други мерки, не се разрешава при вземане на решенията относно всеки отделен заявител да участват лица, които извършват спомагателни или консултантски дейности, свързани с него,
- да се предвиди съответно как ще бъдат третирани сертифицираните продукти, които след контролните изпитвания показват несъответствие с изискванията, за да се гарантира незабавно започване на подходящи коригиращи действия и в този случай клиентите да бъдат информирани; също така следва да бъде определен максималният срок, който може да изтече от момента на откриване на несъответствието до приключване на коригиращите действия,
- да установи минималните изисквания, на които трябва да отговарят лабораториите, които работят в сферата на сертифицирането,
- да предвиди като изискване за предоставянето на отличителния знак, че трябва да са налице сведения относно производствения контрол през период от най-малко шест месеца за продукти или дейности, които са разработени в съоръжения, намиращи се извън строежа. В случай на съоръжения в рамките на строежа правната уредба следва да определи критериите за гарантиране на същото ниво на информация за производството и на гаранция за потребителя,
- в хипотезата на продукти или дейности, които не са взети предвид в настоящото приложение, но са включени в инструкцията, трябва да даде допълнителни гаранции относно характеристиките, които са различни от изискуемите по закон, но които могат да спомогнат за изпълнението на изискванията по тази инструкция“.

Обстоятелствата в главното производство и преюдициалният въпрос

- 21 Членовете на Ascafor са предприятия, чиято основна дейност се състои в производството и търговията със стомана за армиране на бетон в Испания. Членовете на Asidas са испански вносители на стомана, предназначена за строителството.
- 22 Тези асоциации считат, че Инструкцията за бетона, и в частност член 81 и приложение 19 към нея, ограничават тяхната възможност да внасят стомана за армиране с произход от държави членки, различни от Кралство Испания.
- 23 Запитващата юрисдикция уточнява, че за да може да бъде използвана в строителството в Испания стоманата за армиране трябва да отговаря на определен брой технически спецификации.
- 24 Така, за да се докаже, че посочените изисквания са спазени, Инструкцията за бетона предвижда две възможности, а именно или съответствието на стоманата за армиране на посочените спецификации се установява чрез изпитвания и тестове при получаването на всяка партида от този продукт, или стоманата за армиране разполага с отличителен знак за качество, който е официално признат, т.е. доказано е, че производителят се е съобразил с предвидените в Инструкцията изисквания още при производството.
- 25 Запитващата юрисдикция подчертава, че в първата хипотеза изпитванията и тестовете за съответствие са по-скъпи и са в тежест на крайния потребител на стоманата, а не на нейния производител, както е случаят при процедурата за съответствие чрез придобиването на официално признат отличителен знак за качество.
- 26 Оттук запитващата юрисдикция прави заключение, че ползвателите на стомана за армиране имат стимул да използват сертифицираните продукти, т.е. тези, които имат официално признат отличителен знак за качество, за да избегнат неприятностите и разходите, свързани с проверката за съответствие при получаването на всяка партида стомана за армиране, така че производителите от държави членки, различни от Кралство Испания, също биха имали стимул да продават своите продукти на испанския пазар с помощта на такъв официално признат от испанските власти отличителен знак за качество.
- 27 В това отношение, като припомня процедурата за признаване на отличителните знаци за качество на държави членки, различни от Кралство Испания, както е предвидена в член 81 от Инструкцията за бетона във връзка с приложение 19 към нея, запитващата юрисдикция има съмнения относно съвместимостта с членове 34 ДФЕС и 36 ДФЕС на изброените условия, на които трябва да отговарят органите за сертифициране на тези държави членки, за да бъдат издаваните от тях сертификати за качество официално признати в Испания.
- 28 При тези обстоятелства Tribunal Supremo решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Може ли да се приеме, че изчерпателната правна уредба относно официалното признаване на отличителните знаци за качество, съдържаща се в приложение 19 към Кралски указ 1247/08 от 18 юли 2008 г. във връзка с член 81 от него, е прекомерна, несъразмерна спрямо преследваната цел и води до необосновано ограничение, което затруднява признаването на еквивалентността на сертификатите и представлява пречка или ограничение за пускането на пазара на национални или внесени продукти в противоречие с членове [34 ДФЕС] и [36 ДФЕС]?“.

По преюдициалния въпрос

По допустимостта

- 29 Calidad Siderúrgica SL, Aidico Instituto Tecnológico de la Construcción и Acerteq излагат съображения в полза на недопустимостта на преюдициалния въпрос.
- 30 От една страна, според тях запитващата юрисдикция всъщност иска от Съда да постанови решение по съществуването на спора като тълкува националното право. Следователно Съдът трябва да обяви, че няма компетентност.
- 31 От друга страна, според тях въпросът е формулиран хипотетично и фиктивно, доколкото запитващата юрисдикция не е посочила кои от предвидените от спорната национална правна уредба изисквания са несъразмерни спрямо преследваната с тази уредба цел.
- 32 Най-напред следва да се напомни, че производството по член 267 ДФЕС е основано на ясно разделение на правомощията между националните юрисдикции и Съда. Само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално заключение, за да може да постанови решението си, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Ето защо, след като поставените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (вж. Решение от 5 октомври 2006 г. по дело *Nádasdi и Németh*, C-290/05 и C-333/05, Recueil, стр. I-10115, точка 28 и Решение от 16 декември 2008 г. по дело *Michaniki*, C-213/07, Сборник, стр. I-9999, точка 32).
- 33 В рамките на преюдициалното производство обаче Съдът не е компетентен да преценява съответствието на дадено национално законодателство с общностното право, нито да тълкува национални закони или подзаконни разпоредби (вж. по-специално Решение от 9 септември 2003 г. по дело *Jaeger*, C-151/02, Recueil, стр. I-8389, точка 43, Решение от 31 януари 2008 г. по дело *Centro Europa 7*, C-380/05, Сборник, стр. I-349, точка 49, Определение от 17 септември 2009 г. по дело *Investitionsbank Sachsen-Anhalt*, C-404/08 и C-409/08, точка 25 и Определение от 13 януари 2010 г. по дело *Calestani и Lunardi*, C-292/09 и C-293/09, точка 15).
- 34 Все пак Съдът неколкостранно е постановявал, че е компетентен да предостави на запитващата юрисдикция всички насоки за тълкуване на правото на Съюза, които могат да ѝ позволят да прецени това съответствие при решаването на делото, с което е сезирана (вж. по-специално Решение от 15 декември 1993 г. по дело *Hünernund и др.*, C-292/92, Recueil, стр. I-6787, точка 8, Решение по дело *Centro Europa 7*, посочено по-горе, точка 50 и Определение по дело *Calestani и Lunardi*, посочено по-горе, точка 16).
- 35 В настоящия случай, от една страна, преюдициалният въпрос се отнася изрично до тълкуването на членове 34 ДФЕС и 36 ДФЕС, доколкото запитващата юрисдикция има съмнения относно съвместимостта на спорното национално законодателство с посочените членове от ДФЕС.
- 36 От друга страна, макар да е вярно, че тази юрисдикция не е посочила кои от предвидените в спорната национална правна уредба изисквания по отношение на органите за сертифициране могат да надхвърлят необходимото за постигането на преследваната цел, следва да се подчертае, че съмненията на посочената юрисдикция се отнасят до изчерпателността на предвидените изисквания, а не до определено изискване.
- 37 Следователно точно в такъв контекст на запитващата юрисдикция трябва да се даде полезен отговор.

По съществуването на спора

Предварителни бележки

- 38 На първо място следва да се напомни, че основната цел на Директива 89/106 е да премахне пречките пред търговията чрез създаването на условия, които дават възможност за свободна продажба на строителните продукти в рамките на Съюза. За тази цел директивата уточнява съществените изисквания, на които трябва да отговарят строителните продукти и които се привеждат в действие посредством хармонизирани норми, национални транспониращи норми, европейски технически одобрения, както и посредством признатите на равнище Съюз национални технически спецификации (вж. в този смисъл Решение от 13 март 2008 г. по дело Комисия/Белгия, C-227/06, точка 31).
- 39 Безспорно е, че стоманата за армиране на бетон е „строителен продукт“ по смисъла на Директива 89/106, който не е предмет нито на хармонизиран стандарт или на европейско техническо одобрение, нито на национална техническа спецификация, призната на равнище Съюз по смисъла на член 4, параграф 2 от тази директива.
- 40 Що се отнася обаче до строителните продукти, които не попадат в обхвата на член 4, параграф 2 от Директива 89/106, член 6, параграф 2 от нея предвижда, че държавите членки разрешават тези продукти да бъдат пускани на пазара на техните територии, ако те отговарят на националните разпоредби в съответствие с Договора, докато европейските технически спецификации не предвиждат друго (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Белгия, посочено по-горе, точка 33).
- 41 Както следва от акта за препращане, съгласно испанската правна уредба съществуват две възможности за удостоверяване на съответствието на стоманата за армиране на бетон на испанските производствени стандарти за сигурност и качество, а именно посредством изпитвания и тестове при получаването на партидите стомана на строителната площадка или посредством представяне на отличителен знак за качество, въз основа на който се приема, че производителят на стоманата е спазил по-високи изисквания на техническа спецификация.
- 42 Като потвърждават преценката на запитващата юрисдикция, жалбоподателите в главното производство подчертават, че първият начин води до увеличаване на разходите за проверка, а испанското правителство изтъква, че в този контекст проверките са най-малкото засилени и че свързаните с това разходи са в тежест на крайните потребители.
- 43 При тези обстоятелства вторият начин за удостоверяване на съответствието на стоманата за армиране е от особена важност в Испания, тъй като крайните потребители имат икономически стимул да използват стоманата за армиране, която е сертифицирана посредством отличителен знак за качество.
- 44 В това отношение следва да се отбележи, че член 81 от Инструкцията за бетона предвижда процедура за признаване на отличителните знаци за качество, връчени от органи от държави членки, различни от Кралство Испания, за произвежданата в тях стомана за армиране. Този член предвижда в частност, че за да бъде официално признат връченият отличителният знак за качество, той трябва да изпълнява предвидените в приложение 19 към инструкцията условия.
- 45 Това приложение съдържа, от една страна, материалните изисквания, на които трябва да отговаря стоманата за армиране, и от друга страна, процедурните и формални изисквания за връчване на отличителен знак за качество.

- 46 Член 4 от приложение 19 към Инструкцията за бетона в частност предвижда изискванията спрямо органите за сертифициране от държави членки, различни от Кралство Испания, за да могат връчваните от тях отличителни знаци за качество да бъдат официално признати в Испания.
- 47 В тази връзка следва да се припомни, че съгласно член 16, параграф 1 от Директива 89/106, който се прилага към строителните продукти, техническите спецификации за които не са били хармонизирани, държавата членка получател следва да счита, че продуктът съответства на действащите в нея национални разпоредби, ако той е преминал успешно изпитвания и инспекции, проведени от одобрен орган в държавата членка производител, съгласно действащите в държавата членка получател или признати от нея за еквивалентни методики.
- 48 В това отношение приложение IV към директивата установява минималните необходими условия, на които трябва да отговарят органите за сертифициране, органите за инспектиране и изпитвателните лаборатории, за да бъдат одобрени.
- 49 Трябва да се посочи, че изискванията, предвидени в член 4 от приложение 19 към Инструкцията за бетона за органите за сертифициране, надхвърлят тези минимални условия.
- 50 Безспорно е обаче, че държава членка може да постави в зависимост пускането на пазара на нейна територия на строителен продукт, който не е обхванат от технически спецификации, които са хармонизирани или признати на равнище Съюз, само от национални разпоредби, които са съобразени с произтичащите от Договора задължения, по-специално с принципа на свободно движение на стоките, прогласен в членове 34 ДФЕС и 36 ДФЕС (вж. Решение по дело Комисия/Белгия, посочено по-горе, точка 34).
- 51 Ето защо следва да се провери дали — както твърдят жалбоподателите в главното производство — изчерпателното прилагане на тези изисквания спрямо органите за сертифициране от държава членка, различна от Кралство Испания, представлява пречка за свободното движение на стоки.

По наличието на пречка за свободното движение на стоки

- 52 Съгласно постоянната съдебна практика всяка правна уредба в областта на търговията на държавите членки, която може пряко или непряко, действително или потенциално да възпрепятства търговията в рамките на Съюза, трябва да се счита за мярка с равностоен на количествени ограничения ефект по смисъла на член 34 ДФЕС (вж. по-специално Решение от 11 юли 1974 г. по дело *Dassonville*, 8/74, *Recueil*, стр. 837, точка 5 и Решение от 2 декември 2010 г. по дело *Ker-Optika*, C-108/09, *Сборник*, стр. I-12213, точка 47).
- 53 От постоянната съдебна практика следва също така, че член 34 ДФЕС отразява задължението да се спазват принципите на недопускане на дискриминация и на взаимно признаване на продуктите, законно произведени и търгувани в други държави членки, както и задължението да се гарантира на продуктите на Съюза свободен достъп до националните пазари (вж. Решение от 10 февруари 2009 г. по дело *Комисия/Италия*, C-110/05, *Сборник*, стр. I-519, точка 34 и Решение по дело *Ker-Optika*, посочено по-горе, точка 48).
- 54 В настоящия случай съгласно член 4 от приложение 19 към Инструкцията за бетона органите от държави членки, различни от Кралство Испания, които връчват сертификати за качество за стомана за армиране, трябва да отговарят на всички предвидени в този член условия, за да бъдат посочените сертификати официално признати в Испания.

- 55 Изискването всички тези условия да бъдат спазени, може да доведе до отхвърляне на искането за признаване на сертификатите за качество, издадени в държава членка, различна от Кралство Испания, когато издаващият ги орган не отговаря на тях, още повече че член 4 от приложение 19 към Инструкцията за бетона установява по-обременителни условия от предвидените в приложение IV към Директива 89/106 минимални необходими стандарти, на които трябва да отговарят одобрените органи по смисъла на тази директива.
- 56 Ето защо спорните изисквания могат да ограничат достъпа до испанския пазар на стоманата за армиране, произведена и сертифицирана в държава членка, различна от Кралство Испания, доколкото те не са задължително спазени от органа за сертифициране на държавата на производство.
- 57 След като установените в Кралство Испания икономически оператори са демотивирани да внасят стомана за армиране, произведена в друга държава членка, макар и изискванията по член 4 от приложение 19 към Инструкцията за бетона да важат както за органите за сертифициране от държави членки, различни от Кралство Испания, така и за испанските органи за сертифициране, спорната национална правна уредба трябва да се разглежда като мярка с равностоен на количествени ограничения върху вноса ефект по смисъла на член 34 ДФЕС.

По обосноваването на пречката за свободното движение на стоки

- 58 Безспорно е, че пречка за свободното движение на стоки може да бъде обоснована със съображения от общ интерес, изброени в член 36 ДФЕС, или с императивни изисквания. Както в единия, така и в другия случай националната мярка трябва да е в състояние да гарантира осъществяването на преследваната цел и да не надхвърля необходимото за нейното постигане (вж. Решение по дело Кег-Ортика, посочено по-горе, точка 57).
- 59 Испанското правителство подчертава, че в настоящия случай спорната национална правна уредба е обоснована от целта за закрила на живота и здравето на хората, доколкото тя е насочена към гарантиране на сигурността на ползвателите на пътни съоръжения и сгради.
- 60 В това отношение е безспорно, че в отсъствието на правила за хармонизиране държавите членки следва да вземат решение относно степента на закрила на живота и здравето на хората, която възнамеряват да осигурят, както и относно необходимостта от контрол върху продуктите при тяхното използване (вж. в този смисъл Решение от 27 юни 1996 г. по дело Brandsma, C-293/94, Recueil, стр. I-3159, точка 11 и Решение от 10 ноември 2005 г. по дело Комисия/Португалия, C-432/03, Recueil, стр. I-9665, точка 44).
- 61 В този контекст следва да се изтъкнат проявилите се в съдебното заседание различия между, от една страна, разбирането на системата на отличителните знаци за качество, което подкрепят в устните си становища някои от заинтересованите страни, и от друга страна, самия текст на разглежданите национални разпоредби, както и писмените становища на някои от тези страни.
- 62 Така член 2 от приложение 19 към Инструкцията за бетона предвижда, че „[д]опълнително и на доброволни начала производителят на даден продукт, отговарящото за дадена дейност лице или строителят могат да изберат да притежават отличителен знак за качество, който отразява по-високо ниво на гаранция от минималното установено ниво в тази инструкция. [...] За тази цел приложението предвижда условията, които позволяват да се определи кои знаци предоставят допълнително ниво на гаранция спрямо минималното изискуемо по закон ниво и поради това могат да бъдат официално признати от компетентните органи“. В писмените си становища испанското правителство и Acerteq посочват, че официално признатите отличителни знаци за качество позволяват да се докаже, че сертифицираният продукт има по-високо или много по-високо ниво на гаранция от изискваното по принцип от Инструкцията за бетона.

- 63 Ако запитващата юрисдикция приеме това разбиране на системата на отличителните знаци за качество в Испания, от това би следвало, че официално признатите в Испания отличителни знаци за качество са насочени към това да удостоверяват, че сертифицираният продукт отговаря на изисквания, които надхвърлят минималните стандарти, предвидени в Инструкцията за бетона, за да се гарантира промишлената безопасност.
- 64 При тези обстоятелства изискванията, които налага приложение 19 към Инструкцията за бетона спрямо органите, връчващи отличителни знаци за качество, както и спрямо процедурите за официално признаване на такива знаци в Испания, надхвърлят необходимото за удостоверяване на съответствието на стоманата за армиране с минималните стандарти, гарантиращи закрила на живота и здравето на хората. Ето защо подобна цел не може да обоснове пречката за свободното движение на стоки, която възниква в резултат от спорната национална правна уредба.
- 65 Обратно на това, някои от заинтересованите страни посочват в съдебното заседание, че испанската система на отличителни знаци за качество създава в полза на сертифицирания продукт презумпция за съответствие с въведените с Инструкцията за бетона минимални стандарти.
- 66 Запитващата юрисдикция следва да определи кое от тези две тълкувания на националното право е релевантно. В случай че тя избере тълкуването, подкрепено от страните в заседанието пред Съда, би следвало да се направи разлика между, от една страна, сертификатите за качество, издавани в държави членки, различни от Кралство Испания, от одобрени органи по смисъла на Директива 89/106, и от друга страна, сертификатите, издавани от различни образувания.
- 67 Така в последната хипотеза би било напълно оправдано държавата членка — с оглед на целта за гарантиране на здравето и живота на хората — да се увери, че органът, който е издал сертификата за качество отговаря на изискванията относно контролната му дейност, както са предвидени в приложение 19 към Инструкцията за бетона.
- 68 Що се отнася до сертификатите за качество, издавани в държави членки, различни от Кралство Испания, от одобрени органи по смисъла на Директива 89/106, Съдът вече е постановил, че механизмите за признаване на съответствието на тези сертификати изискват активно отношение от страна на националния орган, сезиран с искане за признаване. Впрочем такова активно отношение се изисква евентуално и от издаващия подобен сертификат орган и държавите членки следва да се уверят, че компетентните одобрени органи си сътрудничат взаимно с цел улесняване на процедурите за получаване на достъп до пазара на държавата членка на вноса (вж. в този смисъл Решение Комисия/Португалия, посочено по-горе, точка 47).
- 69 Впрочем член 16, параграфи 2 и 3 от Директива 89/106 подчертава значението на такова сътрудничество.
- 70 При тези обстоятелства следва да се приеме за установено, че предвид посоченото сътрудничество, както и предвид принципа на взаимното признаване, припомнен в точка 53 от настоящото решение, някои от изискванията, посочени в член 4 от приложение 19 към Инструкцията за бетона, са в състояние да надхвърлят необходимото за осигуряване на спазването на предвидените в Инструкцията за бетона минимални стандарти, гарантиращи закрилата на здравето и живота на хората, като в главното производство това следва да се прецени от запитващата юрисдикция.
- 71 Ето защо на поставения въпрос следва да се отговори, че членове 34 ДФЕС и 36 ДФЕС трябва да се тълкуват в смисъл, че изискванията, предвидени в член 81 от Инструкцията за бетона във връзка с приложение 19 към тази инструкция, за официалното признаване на сертификати, с които се удостоверява нивото на качество на стоманата за армиране на бетон и които са издадени в държава членка, различна от Кралство Испания, представляват пречка за

свободното движение на стоки. Подобна пречка може да се обоснове с целта за закрила на здравето и живота на хората, доколкото предвидените изисквания не надхвърлят минималните стандарти за използване на стоманата за армиране на бетон в Испания. В този случай запитващата юрисдикция следва да провери — в хипотезата, при която образуването, което издава сертификата за качество, подлежащ на официално признаване в Испания, притежава качеството на одобрен орган по смисъла на Директива 89/106 — кои от тези изисквания надхвърлят необходимото за постигането на целта за закрила на здравето и живота на хората.

По съдебните разноски

- 72 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

Членове 34 ДФЕС и 36 ДФЕС трябва да се тълкуват в смисъл, че изискванията, предвидени в член 81 от Инструкцията за структурния бетон (ЕНЕ-08), одобрена с Кралски указ 1247/08 от 18 юли 2008 г., във връзка с приложение 19 към тази инструкция, за официалното признаване на сертификати, с които се удостоверява нивото на качество на стоманата за армиране на бетон и които са издадени в държава членка, различна от Кралство Испания, представляват пречка за свободното движение на стоки. Подобна пречка може да се обоснове с целта за закрила на здравето и живота на хората, доколкото предвидените изисквания не надхвърлят минималните стандарти за използване на стоманата за армиране на бетон в Испания. В този случай запитващата юрисдикция следва да провери — в хипотезата, при която образуването, което издава сертификата за качество, подлежащ на официално признаване в Испания, притежава качеството на одобрен орган по смисъла на Директива 89/106/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки по отношение на строителните продукти, изменена с Директива 93/68/ЕИО на Съвета от 22 юли 1993 година — кои от тези изисквания надхвърлят необходимото за постигането на целта за закрила на здравето и живота на хората.

Подписи